

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 czerwca 2019 r.

Pozycja 120

POSTANOWIENIE z dnia 9 kwietnia 2019 r. Sygn. akt Ts 59/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej PGE Obrót Spółka Akcyjna z siedzibą w Rzeszowie w sprawie zgodności:

art. 72 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003 r. w zakresie, w jakim warunkuje istnienie nadpłaty w podatku akcyzowym z tytułu sprzedaży energii elektrycznej od tego, czy podmiot, który dokonał wpłaty tytułem podatku, poniósł jej ciężar ekonomiczny (poniósł uszczerbek majątkowy z tytułu jej uiszczenia), tj. od przesłanki pozaustawowej, z art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 2, art. 84, art. 217 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej z 3 kwietnia 2018 r. (data nadania), PGE Obrót Spółka Akcyjna z siedzibą w Rzeszowie (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniami przytoczonymi w komparycji niniejszego postanowienia.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Skarżąca złożyła 13 marca 2013 r. wniosek o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego, składając jednocześnie skorygowane deklaracje za okres od marca 2009 r. do października 2010 r.

Naczelnik Urzędu Celnego w Rzeszowie decyzją z 28 czerwca 2013 r. (sygn. 402000-UAGR-4801-31/5/2013/PP) odmówił stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym od energii elektrycznej za okres marzec 2009 r. – październik 2010 r.

Skarżąca wniosła odwołanie i Dyrektor Izby Celnej w Przemysłu decyzją z 31 października 2013 r. (sygn. 400000-IAGW-9116-227/2013/DW) uchylił w całości decyzję Naczelnika Urzędu Celnego w Rzeszowie z 28 czerwca 2013 r. oraz przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

Naczelnik Urzędu Celnego w Rzeszowie decyzją z 30 października 2014 r. (sygn. 402000-UAGR-4801-4/10/2014/KC) ponownie odmówił stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym od energii elektrycznej za podany okres.

Skarżąca wniosła odwołanie, w wyniku którego Dyrektor Izby Celnej w Przemysłu decyzją z 23 marca 2015 r. (sygn. 400000-IAGW-9116-368/2014/DW) utrzymał w mocy decyzję organu I instancji. Skarżąca wniosła na tę decyzję skargę do sądu administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie wyrokiem z 9 lipca 2015 r. (sygn. akt I SA/Rz 486/15), oddalił skargę. Skarżąca wywiodła następnie skargę kasacyjną, którą Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 8 listopada 2017 r. (sygn. akt I GSK 1960/15) oddalił.

2. Skarżąca uważa, że wykładnia kwestionowanego przepisu narusza konstytucyjną zasadę równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji), ponieważ wymóg poniesienia uszczerbku majątkowego jako warunek powstania nadpłaty podatku akcyzowego nie odnosi się do innych podatków pośrednich, takich jak podatek od towarów i usług. Brak, jej zdaniem przy tym, przesłanek uzasadniających takie „rozbieżne traktowanie”.

Zdaniem skarżącej, praktyka interpretacyjna dotycząca kwestionowanego przepisu wykreowała pozaustawową przesłankę powstania nadpłaty, co prowadzi do naruszenia art. 84 i art. 217 Konstytucji.

Przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym roszczenie o zwrot nadpłaty nie przysługuje w sytuacji, gdy podatnik przeniósł ekonomiczny ciężar podatku na inny podmiot ogranicza w istocie, zdaniem skarżącej, ochronę własności. Wprowadzając natomiast pozaustawową przesłankę powstania nadpłaty narusza konstytucyjne standardy, wynikające z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm. dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skargę sporządził radca prawny – pełnomocnik z wyboru – umocowany przez skarżącą do sporządzenia, wniesienia oraz popierania skargi konstytucyjnej przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z wydaniem wobec skarżącej rozstrzygnięcia opartego na kwestionowanym przepisie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, ze zm.; dalej: ordynacja podatkowa).

2.2. Skarżąca wyczerpała drogę prawną, ponieważ wykorzystwała przysługujące jej zwykle środki odwoławcze w postępowaniu przed organami administracji publicznej, a następnie przed sądami administracyjnymi. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) z 8 listopada 2017 r. (sygn. akt I GSK 1960/15) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, ponieważ orzeczenie NSA, wraz z uzasadnieniem, zostało doręczone skarżącej 2 stycznia 2018 r. Od tej daty rozpoczął bieg trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej, który upływał 3 kwietnia 2018 r. z uwagi na to, że 2 kwietnia był dniem ustawowo wolnym od pracy (Poniedziałek Wielkanocny). Skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 3 kwietnia 2018 r. (data nadania).

2.4. Przedmiotem skargi jest wykładnia art. 72 § 1 pkt 1 ordynacji podatkowej w zakresie, w jakim warunkuje istnienie nadpłaty w podatku akcyzowym z tytułu sprzedaży energii elektrycznej od tego, czy podmiot, który dokonał wpłaty tytułem podatku, poniósł jego ciężar ekonomiczny, czyli od przesłanki pozaustawowej.

2.5. Trybunał stwierdza, że kwestionowany w skardze konstytucyjnej przepis był podstawą prawną rozstrzygnięcia, w którym orzeczono o prawach skarżącej, ponieważ decyzja Naczelnego Urzędu Celnego w Rzeszowie z 30 października 2014 r. (sygn. 402000-UAGR-4801-4/10/2014/KC) ponownie odmawiająca stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym od energii elektrycznej za okres od marca 2009 r. do października 2010 r., została wydana na podstawie m.in. art. 72 § 1 pkt 1 ordynacji podatkowej. Następnie decyzją Dyrektora Izby Celnej w Przemyślu z 23 marca 2015 r. (sygn. 400000-IAGW-9116-368/2014/DW) oraz wyrokami sądów administracyjnych została utrzymana w mocy.

2.6. Zakwestionowanemu w skardze przepisowi skarżąca zarzuciła naruszenie art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji, ponieważ jego przyjęta wykładnia nie zezwalała na zwrot nadpłaty, gdy podatnik przeniósł ekonomiczny ciężar podatku na inny podmiot. Przy czym w przypadku innych podatków pośrednich takiego rozwiązania nie ma.

Zdaniem skarżącej, wykładnia art. 72 § 1 pkt 1 ordynacji podatkowej kreuje pozaustawową przesłankę powstania nadpłaty, przez co narusza art. 84 i art. 217 oraz art. 31 ust. 3 i art. 64 ust. 3 Konstytucji.

3. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia wymagania formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, co uzasadnia nadanie jej dalszego biegu.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.